

Г Згадка про Чорнобиль викликає у більшості з нас «чорні» думки. І цілком справедливо. Та заради тієї ж справедливості треба пам'ятати, що Чорнобильська зона, незважаючи на лихо, що сталося, це жива зранена земля, яка потребує допомоги. І прийде ця допомога чи ні, тут вирувало і вируватиме життя. От тільки яким воно може бути?

ЗОНУ МОЖНА І ТРЕБА ВІДРОДЖУВАТИ ЗВИЧАЙНО, ДЕ ЦЕ МОЖЛИВО

Щоб одержати відповідь на це запитання, керівництво тодішнього виробничого об'єднання «Комбінат» (нині науково-виробниче об'єднання «Прип'ять») ще у 1988-му році поставило перед керівником господарства в Неданчичах — Михайлом Новопашином (там згодом виросте місто Славутич) завдання організувати в зоні дослідне господарство. Щоб воно постачало «матеріал» для дослідження впливу радіації на тварин.

Михайло Григорович об'їздив усю зону. Найбільше досвідченому господарникові сподобалась колишня тваринницька ферма в Куповатому. Поряд — заплава Прип'яті, луки, ліс, багато трави. Отже, з кормами буде менше проблем.

Завіз сім свиноматок, кілька корів, почав набирати кадри. Нині тут працює 42 чоловіка. Половина із них місцеві жителі, які повернулися до Куповатого, сьорбнувши «радоців» евакуації. Решта мешканці сусідніх із зоною сіл. Куповате розташоване на кордоні 30-км зони, то й зарплата тут вища. І сьогодні колектив Новопашина доглядає сотню голів великої рогатої худоби, 180 свиней, кілька коней, має комбайни, трактори. От тільки лагодити техніку механізаторам доводиться просто неба — майстерень немає.

А куди йде продукція? Частина — науковцям для досліджень. Частину, зокрема поросятюк, продають населенню. Не дивуйтеся. Свиней тут годують відходами з ліквідаторських ідалень і комбікормами з «Великої землі».

Михайло НОВОПАШЕН.

Керівник господарства показує результати аналізів. Свинина — чистіша в 50 разів від допустимого рівня, «...що дає можливість без обмежень використовувати продукцію цих тварин» — читаємо висновок спеціалістів Інституту сільгосп-радіології Київської обласної санітації і Білоцерківського сільгоспінституту. Молоко? Буває чисте, буває і брудне. Це залежить від того, на яких луках косили траву.

Як почувуються тварини у зоні? Працівники господарства стверджують, що нормально. Особливо свині. Ім тут, як і ми пересвідчилися, нівроку. За роки після аварії ніяких мутантів не народжувалося. Інших особливих відхилень, небезпечних від наступних поколінь, вчені поки що не опостерігають.

Більше того, науковці дійшли висновку, що ви-

користовувати для м'ясопереробної промисловості можна навіть «брудну» худобу. Поросята, вони виростають, стають радіаційно чистими. А дорослу худобу перед забоем досить на два-три місяці віддавати на догодівлю у чисту зону.

А тут, у 30-кілометровій зоні, особливо вигідно вирощувати коней — найдешевший нині і дефіцитний поки що на селі транспорт. Як відомо, м'ясо тяглових коней на виробництво ковбас не йде. То яка різниця, де виріс лошак?

Отже, вважають Новопашин і його колеги, Чорнобильську зону можна і треба відроджувати. Хоча б у тих місцях, де це можливо. Гріх нехтувати тутешніми природними багатствами. Тим паче, що ліквідація наслідків чорнобильської катастрофи забирає у держави, тобто у нас з вами — платників податків — величезні кошти. З іншого боку, через економічні труднощі фінансування чорнобильських програм з кожним роком погіршується. Охочих працювати в Чорнобилі дедалі менше. А кидати зону напризволяще — злочин.

І хочемо того чи ні, гроші вкладати в ліквідацію біди треба, причому немалі. Як розповів нам заступник генерального директора НВО «Прип'ять» Юрій Гринчук, щодня лише на харчування тих, хто працює в зоні, потрібно понад 800 мільйонів карбованців за найскромнішими підрахунками. То чому не зробити зону хоча б частково самоокупною? Але, бідкаються наші нові знайомі, адміністрація зони відчуження хоче господарство Новопашина ліквідувати чи принаймі зменшити до мікроскопічних розмірів. Мовляв, для науки досить і десятка свиней. А вивозити за межі радіоактивної зони будь-яку продукцію, яка теж може бути радіоактивною, заборонено законом.

Це справді так. Але ж, на думку працівників господарства, треба керуватися не тільки вузьконауковими інтересами, а й про нагальні практичні потреби людей дбати. І якщо дані науки свідчать про те, що закон в окремих випадках, м'яко кажучи, застарів, то чи не час його підкоригувати?

Володимир ШУНЕВИЧ, спецкор «Сільського життя» (спеціально для «Вісника Чорнобілля»).
(Матеріал підготовлений за сприяння ГУ МВС України в Київській області).

Тварини у Чорнобильській зоні почувуються непогано.
Знімки

В. СТРУМКОВСЬКОГО.

